

1 TIMOTEO

San Pablopá K'art'a Naapíara

P'ãada Timoteomaa

San Pablo, Jesucristopa jirit'eradapa na k'art'a p'äji Timoteomaa pëiit'ee. Aí naaweda Timoteo jaratee nipapachi Pablo ome judio-eerã t'ãide. Mamïda Pablopá iru atabëiji Éfeso p'uurude, ijääpataarã k'aripamerã ichi pari. Na k'art'ade Pablopá Timoteo ūraa bi ma mimia pipiara oo k'awaamerã. Timoteo Listra p'uurudepema paji. Chi ak'õre judio-e paji; Grecia eujädepema paji. Jõdee chi nawe Judea eujädepema paji. Pablo Listrade jaratee nipak'ãri, Timoteo k'útrãa weda Cristode ijää beeji. Mamäik'aapa Timoteo nipapachi Pablo ome. K'aripapari pia paji.

Salude jarap'eda, naapiara Pablopá ūraa bi Timoteo t'íunaamerã seewa jarateepataarã ome, au-pedeedak'ãri judiorãpa ijääpata k'ap'ia (cap. 1.1-11). Jara bi Tachi Ak'õrepa iru chupiria k'awaada Cristode ijääai naaweda (cap. 1.12-17). Úraa bi Timoteo jíp'a Cristode ijääpariimerã (cap. 1.18-20). Jara bi k'ãata oodaipia bi ijääpataarã chip'edaidak'ãri it'aa t'ídait'ee (cap. 2); säga ijääpataarã ak'ipataarã p'anapataadaipia bi (cap. 3) mäik'aapa k'ãata oodaipia bi seewa jarateepataarã ome. Mäirãpa jarateejida Cristode ijääpataarãpa chik'o k'íra t'ãdoo k'odaik'araa bi mäik'aapa miak'äidaik'araa bi. Ichiba jarajida na p'ek'au eujädepema net'aa, tachi eperã k'ap'ia paara, k'achia baji. Mapa eperãarãpa Tachi Ak'õre k'awada-e pai. Jíp'a oodak'ãripi

ãrapa jaradap'edaak'a, Tachi Ak'õrepa eperãarã pia ak'iyada ajida (cap. 4). Ichiaba Pablopaa jara bi sãga Timoteopa k'aripai ijãapataarã k'ûtrãarã, chonaarã, wëraarã, esclavoorã paara (cap. 5.1-20). T'ëepai ûraa bi Timoteo pia choomerã iru ijãa bide mäik'aapa ijãapataarã k'aripamaa bide, k'ûtrãa bi mïda (caps. 5.21-6.21).

Salude pëida

¹ Mi, Pablopaa na k'art'a p'ã pëiru Timoteomaa. Tachi Ak'õrepa k'inia bada perã, mi jirit'eraj Jesucristopa pëimerã ichi ûraa jarateede. K'awa p'ani eperãarãpa Jesucristode ijãadak'ãri, Tachi Ak'õrepa ãra k'aripait'ee atuanaadamerã. Mapa tachia ijãapata mäik'aapa nipata irua jaradak'a oomerã.

² Timoteo, pi michi warrak'a, Cristode ijãapari perã mi k'aurepa. Mïa it'aa iidi bi Tachi Ak'õrepa mäik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa pi pia ak'i p'anadamerã mäik'aapa chupiria k'awaadamerã. Mägá pi k'âiwee bapariit'ee.

K'îrak'aupai seewa jarateepataarãpa jarateepata ijãadai

³ Naaweda mïa enenee nïbaji pi beemerã Éfeso p'uurude, mi mamäik'aapa uchiak'ãri wäit'ee Macedonia eujädee. At'ãri k'inia bi jãma beemerã, jãpemaarã ūk'uruurãpa ne-inaa awara jarateemaa p'anadairã mïa jaratee ni k'ãyaara. Jaráji ma seewa waa jarateenaadamerã. ⁴ Ichiaba ûráaji jarateenaadamerã judiorã chonaarãpa chonaarãweda nepiridap'edaa. Jiridaik'araa bi ãchi chonaarãdeepa uchiadap'edaarã t'í p'ã p'e iru p'ani ak'ipidait'ee jõmaarãmaa. Mäga

oodak'āri, aupedeepipata ijāapataarāmaa māik'aapa maarepida k'aripada-e waapiara ijāadamerā māik'aapa oodamerā Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a.

⁵ Mīa jaraji māirā māgá ūraamerā k'inia bairā ijāapataarā chik'inia p'anapataadamerā. Māga p'anapataadai wāara ijāadak'āri māik'aapa t'āripa oo k'inia p'anadak'āri Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a, k'īsia p'ua wēe. ⁶ Mamīda īrá jāpemaarā ūk'uruurāpa māga ooda-e p'ani. Ma k'āyaara awaraa k'īsia atajida. Mapa pariatua pedee wāpata. ⁷ Tachi Ak'ōre ūraa jaratee k'inia p'ani da a p'ani. Mamīda wāara k'awada-e p'ani irua jara k'inia bada ma ūraa Moisemaa p'āpik'āri. K'īsia k'awaa beerāk'a jaratee p'ani mīda, māga p'ani-e.

⁸ Tachia k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa Moisemaa ūraa p'āpida pia bi, ma ūraade ijāa p'ani pirā Ak'ōrepa k'inia bik'a. ⁹ Ichiaba k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa ichi ūraa p'āpi-e paji t'āri pia beerā-it'ee. Ma k'āyaara p'āpiji nāgeerā-it'ee: oodaamaa p'aniirā iru ūraade jara bik'a; t'āri k'achia-idaa beerā; p'ek'au k'achia ooyaa beerā; irude ijāadak'aa beerā; ak'ōreerā peepataarā māik'aapa eperā peepataarā; ¹⁰ miak'āi p'aniirā awaraarā ome k'āipataarā; imik'īraarā awaraa imik'īra ome k'āipataarā wēraarā ome k'āirutak'a; chīara atapataarā esclavo papidait'ee; seewa-idaa beerā; seewa wāarak'a jarapataarā awaraarā k'īrapite ijāadamerā; māgeerā-it'ee māik'aapa jōma irua jara pēidak'a oodaamaa p'aniirā-it'ee. ¹¹ Irua pedee pia jara pēji ichi Warra Jesucristo k'ap'ia pari. Mapa Cristopata Tachi Ak'ōre k'īra wāree unupiji na p'ek'au eujāde nipak'āri. Tachi Ak'ōre, chi

audú t'āri pia baparipa, mi jirit'eraji Cristopa ooda eperāarā k'aripait'ee jarateenamerā.

Tachi Ak'ōrepa Pablo chupiria k'awaada

¹² Mía gracias jara bì Tachi Waibia Jesucristomaa. Ichiata mi k'aripapari k'awa bairā mia ooit'ee ichia oopi bìk'a. Mapa mi jirit'eraji na mimia oomerā. ¹³ Mi chupiria k'awaaji, naaweda mia ne-inaa k'achia k'īra t'ādoo ooji mīda. Iru āpite māik'aapa irudeerā āpite ik'achia jarapachi. Ma awara irudeerā jiriji miapiit'ee. Māga ooji waide k'awa-e bada perā iru cheji eperāarā k'aripait'ee māik'aapa waide irude ijāa-e bada perā. ¹⁴ Mamīda iru audú t'āri pia bapari perā, māga k'awapiji mimaa. Māgá mia irude ijāa beeji māik'aapa iru k'aurepa k'awaaji awaraarā k'inia iru bait'ee.

¹⁵ Jōmaarāpa nāgí pedee ijāadaipia bì wāara perā. Jesucristo na p'ek'au eujādee cheji p'ek'au k'achia oopataarā k'aripait'ee atuanaadamerā. Mía ma pedee pia k'awa bì, mi chi p'ek'au k'achia oopari k'achiara bairā. ¹⁶ Maperāpi Jesucristopa mi chupiria k'awaaji ak'ipiit'ee ichia mi ome chooda. Māgá chooit'ee jōma p'ek'au k'achia oopataarā ome, irude ijāaruta pīrā. K'inia bì jōmaarāpa ijāadamerā māik'aapa ichita ichi ome p'anapataadamerā. ¹⁷ Maperā o-ña it'aa tīdáma Tachi It'aripema Reymaa. Iru jōmaarā k'āyaara waibiara bì. Iru trua ichita bapari. Iru aupaita Tachi Ak'ōre. Ichita bapari. Eperāarāpa iru unudak'aa. ¡Amén!

¹⁸ Timoteo, pi michi warrak'a bairā, mia na ūraa jararu. K'irāpáji Tachi Ak'ōrepa jarapida pimaa ichi pedee jarapataarā it'aideepa. Ma

jaradap'edaak'a ook'āri, k'īsia p'ua-ee chooit'ee wāarata ijāa bide, soldaopa chooparik'a āpitee wā-ee chōo jōnide. ¹⁹ Ūk'uruurāpa māga ooda-e p'anī. Māirāpa k'awa p'anī Cristopa oopi bik'a oodaipia bi. Mamīda irude ijāa amaa p'aneejida. Barco k'uadák'api p'anī, jōdait'ee perā. ²⁰ Himeneo māik'aapa Alejandro māga p'anī. Mapa mia āchi biji Satanás juade ichia oo k'iniata oomerā āchi ome. Māgá k'awaadai ik'achia jaradaik'araa bi Tachi Ak'ore āpite.

2

Sāga it'aa t'īdaipia bi chip'edaidak'āri

¹ Naapiara ūraait'ee parā Cristode ijāapataarā chip'edaidak'āri, jōmaarā pari it'aa t'īdamerā, Tachi Ak'orepa āra k'aripamerā. Chupíria iidíti pāchi pari māik'aapa awaraarā pari māik'aapa gracias jaráti Tachi Ak'oremaa irua ne-inaa jōma ooda pari. ² Ichiaba it'aa t'īdaipia bi na p'ek'au eujādepemaarā poro waibiarā pari māik'aapa jōmaweda eperāarā ak'ipataarā pari. Māgá tachi k'āiwee p'anapataadait'ee. Ma awara māgá oodait'ee Tachi Ak'orepa k'inia bik'a māik'aapa jōmaarā taide k'īra jīp'a nipaadt'ee. ³ Māgá it'aa t'īdak'āri, pia oopata māik'aapa Tachi Ak'ore, Tachi K'aripapari, o-īapipata. ⁴ Ichia eperāarā jōmaweda o k'achiadeepa k'aripa ata k'inia bi. K'inia bi jōmaarāpa ichi wāarata k'awaadamerā. ⁵ Tachi Ak'ore apai māik'aapa eperā apaipa eperāarā t'āri auk'a bipii iru ome. Māgí eperā Jesucristo. ⁶ Tachi Ak'orepa k'īsia iru bada ewate Cristo itaria peepiji jōmaarā pari, eperāarāpa p'ek'au

k'achia oopata k'aurepa. Māga ooji eperāarā uchiapiit'ee ma p'ek'au k'achia jua ek'ariipa it'aa wādamerā. Tachi Ak'ōrepa k'inia bi jōmaarāpa māga k'awaadamerā. ⁷ Ma-it'eeipi ichia mi biji māga jarateemerā. Mi jirit'eraji Cristopa pēimerā ichi ūraa jarateede. Audú k'inia bi mia ma wāara pedee jarateenamerā judio-eerāmaa, āchia ichiaba ijāadamerā. Wāara jara bi; seewa-e.

⁸ Mia k'inia bi ijāapataarā chip'edaidak'āri, imik'īraarā t'āri pia beerāpa āchi jua it'aa iadap'eda, it'aa t'īdamerā jōmaarā pari. Mamīda āchidepema k'īrau bi pīrā maa-e pīrā nepīrade bi pīrā awaraa eperā ome, it'aa t'īk'araa bi.

⁹ Ichiaba k'inia bi ijāapataarā wēraarāpa p'aru jīdamerā wēra p'aru jīp'a jīpataarāpa jīpatak'a. K'īra wāree p'anadait'ee mak'iara chi-oodaik'araa bi jīdait'ee net'aa nēedee ooda, perladee ooda, p'aru īpiadee ooda maa-e pīrā puda pi-ia bida p'anipa. ¹⁰ Ma k'āyaara p'anadaipia bi Tachi Ak'ōrede wāara ijāapata wēraarāk'a; ne-inaa pia oomaa awaraarā k'aripadait'ee.

¹¹ Ijāapataarā chip'edaidak'āri Tachi Ak'ōre Ūraa ūridait'ee, wēraarāpa k'īup'ee ūridaipia bi, āchi k'īisia jarada-ee. Āchi jarateepataarā ichita waawee p'anadaipia bi. ¹² Mia wēraarāmaa imik'īraarā jarateepīk'aa maa-e pīrā chok'a pēipik'aa. K'īup'ee p'anadaipia bi ijāapataarā see jōni misa. ¹³ Mia māga jaraji Tachi Ak'ōrepa eperāarā ook'āri, naapiara Adán oop'eda, Eva ooda perā. ¹⁴ Ma awara Netuara Poro Waibiapa Adán k'ūra-e paji. Evata k'ūrat'aaji. Māgá Evata naapiara k'achiade baaiji. ¹⁵ Ma k'aurepa eperāarā jōmaweda o

k'achiade p'aneejida. Mamīda wēraarā paara ma o k'achiadeepa uchiadai Cristode ijāaruta pīrā māik'aapa k'īra jīp'a ooruta pīrā Tachi Ak'ōrepa k'inia bīk'a; āchideerā pia ak'ipataadamerā māik'aapa awaraarā k'inia iru p'anapataadamerā.

3

Sāga ijāapataarā ak'ipataarā p'anapataadaipia bī

¹ Eperāarāpa wāarata jarapata jaradak'āri: "Eperā ijāapataarā ak'ipari pa k'inia bī pīrā, pia bīda" apata. ² Maperā ijāapataarā ak'ipari jōmaarā k'īrapite t'āri pia baipia bī; wēra apai iru baipia bī; k'īra jīp'a; ne-inaa pariatua oo-ee; awaraarā auteebai k'awaa ichi temāi; pia jaratee k'awaa; ³ toyaa bak'aa; k'īrauyaa māik'aapa nepira jīriyaa bak'aa; ma k'āyaara ne-inaa pia oopari; p'arat'a ata k'iniayaa bak'aa. ⁴ Ichi te pidaarā pia ak'i baipia bī, chi warrarāpa ichi waaweedamerā māik'aapa chok'ek'ee p'anadamerā. ⁵ Imik'īrapa ichi te pidaarā p'oyaa pia ak'i-e bī pīrā, ¿sāga Tachi Ak'ōrede ijāapataarā ak'ima? ⁶ Eperā ewaa Cristode ijāa bī pīrā, ijāapataarā ak'ipari paik'araa bī, auduadarii perā māik'aapa Tachi Ak'ōrepa atuapii perā Netuara Poro Waibia atuapidak'a. ⁷ Ijāapataarā ak'ipari t'i pia t'o p'anadaipia bī, Cristode ijāadak'aa beerāpa paara. Māga-e pīrā, Netuara Poro Waibia iru ãpīte ne-inaa k'achia nepiripi eperāarāmaa, jōmaarāpa ma k'aurepa iru pia-e ak'īdamerā.

*Sāga ijāapataarā k'aripapataarā
p'anapataadaipia bī*

8 Ijāapataarā k'aripapataarā diácono apata auk'a t'āri pia p'anadaipia bi; k'īra jīp'a; jīp'a pedeepata; seewa jaradak'aa māik'aapa chīara āpite pedee k'achia pedeedak'aa; toyaa p'anadak'aa; p'arat'a ata k'iniayaa p'anadak'aa. **9** Tachi Ak'ōrepa wāarata k'awapida Cristo k'ap'ia pari t'āripa ijāadaipia bi, k'īsia p'ua-ee. **10** Āchi mimiade t'īudai naaweda, awaraa ijāapataarāpa āchi p'anapata pia ak'īdaipia bi k'awaadait'ee wāara p'anapata Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a wa māga-e. Īmiateeda wēe ucharuta pīrā, ijāapataarā k'aripapataarā p'aneedai. **11** Wēraarā ijāapataarāpa awaraa ijāapataarā ichiaba k'aripapataadai. Āchi t'āri pia p'anadaipia bi; k'īra jīp'a; chīara āpite pedee k'achia pedeeda-ee; ne-inaa pia oopata māik'aapa ichita oopata āchia jara p'anik'a. **12** Ijāapataarā k'aripaparipa wēra apai iru baipia bi. Pia ak'īipia bi ichi warrarā māik'aapa awaraarā ichi tede p'anapata. **13** Māgí k'aripapataarāpa āchi mimia pia ooruta pīrā, ijāapataarāpa āra tī t'o p'anadait'ee. Māpai ārapa waawee-ee jaradait'ee āchia Jesucristode ijāa p'ani.

Tachi Ak'ōrepa wāarata jara pēida

14 Taarā-ee mi wā k'inia bi pi ak'ide. **15** Mamīda taarāru pīrā, na p'ādapa pia k'awaait'ee sāga p'anapataadaipia bi apemaarā ijāapataarā ome. K'irāpapíji tachi ijāapataarā jōmaweda Tachi Ak'ōredeerā. Iru ichita bapari tachi ome māik'aapa iru wāarata jara pēiji tachimaa jīadamerā māik'aapa jōmaarāmaa jarateedamerā. **16** Wāara, awaraarāpa ma wāarata jara pēida k'awada-e

p'aní mīda, tachia k'awa p'aní ma k'āyaara neinaa pipiara wē-e. Mapa Tachi Waibiamaa nāga k'aripata:

Na p'ek'au eujādepemaarāmaa pia unupipachi eperā jīp'aak'a. K'achia oo-ee bapachi Ak'ōre Jaure k'aurepa. Angeleerāpa pi unupachida. Na p'ek'au eujādepemaarāpa ūripachida pia ooda eperāarā k'aripait'ee māik'aapa chok'araarāpa pide ijāapachida. Tachi Ak'ōrepā pi ateeji it'aa, ichi trua k'īra wāree nībide ichita bapariimerā.

4

Ũraa p'āda ijāa amaadap'edaarāde

¹ Mamīda Tachi Ak'ōre Jaurepa jīp'a jara bi: Ak'ōre ewari waibia ewate pai naaweda, eperāarā ūk'uru ma wāarade ijāa amaadait'ee. Cristode ijāadai k'āyaara, k'ūrapidait'ee netuaraarāmaa māik'aapa ijāadait'ee ma netuaraarāpa jarateepirutade. ² Ma netuaraarā jua ek'ari jarateepataarāpa jarapata: "Tachi Ak'ōre Ũraa jarateemaa p'anida" apata. Mamīda seewamaa p'aní. Āchi-it'ee p'ua-e bi ijāapataarā k'ūradait'ee. Tachi Ak'ōre Jaurepa jarateepi bik'a p'oyaa jarateeda-e, netuaradeerā perā. ³ Jāgiirāpa ūraapata miak'āidaik'araa bi māik'aapa chik'o ūk'uru k'odaik'araa bi. Mamīda tachia Ak'ōre Ũraa wāarade ijāapata perā, k'awa p'aní irua neinaa jōma ooji, gracias jaradap'eda k'odamerā. ⁴ Jōmaweda Tachi Ak'ōrepā ooda pia bi. Maperā tachia it'aa t'īruta pirā gracias jaradait'ee Tachi Ak'ōremaa nek'opata pari, chik'o jōmaata k'odaipia

bi. ⁵ Tachi Ak'õre k'ĩrapite tachi nek'opata pia bi, irua mäga jarada perã mäik'aapa tachia gracias jarapata perã irumaa ma chik'o pari.

Sāga ooit'ee Cristopa oopi k'inia bïk'a

⁶ Arii p'ani ñpemaarãmaa mi ūraa jaratéej. Mäga ooru pírã, pia ooit'ee Jesucristopa oopi k'inia bïk'a. Iru mimiapari pia bait'ee ijää bi misa Tachi Ak'õrepa jara pëida iru k'ap'ia pari mäik'aapa k'awaa wãru misa irua jarapida ichia jirit'eradaarãmaa.

⁷ Mamïda t'ñunáaji ma chonaarãweda nepiridap'edaa jarateepataarã ome. Jägiirãpa jarateeda-e Tachi Ak'õrepa jarapidak'a. Jarateepata chõtrãarãpa ûri k'inia p'anapata cuentok'a. Ächi ome aupedeei k'äyaara, jiriji pipiara k'awaait'ee Tachi Ak'õrepa jara pëida mäik'aapa óoji irua oopi bïk'a. ⁸⁻⁹ Jõmaarãpa nãgí pedee ijääadaipia bi, wãara perã. Tachi p'iradak'äri juataura p'aneedait'ee, tachi k'ap'ia k'aripapata. Mamïda Tachi Ak'õrepa jara pëida k'awaa wãdak'äri, tachi jaure paara k'aripapata. Mägá na p'ek'au eujäde p'ani misa, k'äiwee p'anapata mäik'aapa k'awaapata tachi piudak'äri, it'aa wãdait'ee. ¹⁰ Ma-it'eeta tachi choopata na mimiade, eperãarãpa ma ūraa jara pëidade ijäädamerã. Eperãarã ük'uruurãpa tachia jarateepata ûridaamia p'ani mïda, ijää p'ani Tachi Ak'õre ichita bapari mäik'aapa irua aupaita na p'ek'au eujädepemaarã jõmaweda ak'ipari. Wãara, tachi Cristode ijääpataarã pipiara ak'ipari, tachi o k'achiadeepa k'aripa atapari perã.

11 Mia jõma jara aupada jaratéeji jāpemaarā ijāapataarāmaa māik'aapa jaráji māga oodamerā. **12** K'īsiapináaji apidaamaa pi pedee ūridaik'araa bi, pi mak'iara chonaa-e bairā. Ma k'āyaara ak'ipíji pia wāara oo k'inia bi Cristopa oopi bīk'a, ārapa auk'a oodamerā. Nāga baparíiji: ne-inaa pia jarapari; k'īra jīp'a nipapari jōmaarā ome; awaraarā k'inia iru bapari; nepirade bi mīda, Cristode ijāapari; ne-inaa k'achia oo-ee bapari; jõma oopari Tachi Ak'ōrepa k'inia bīk'a. **13** Mi jāmaa wāru misa, ijāapataarā chip'edaidak'āri, lēeji Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādap'edaa. Jaratéejí k'asaa jara k'inia bi māik'aapa ūráaji ijāapataarā p'anapataadamerā ma jara bīk'a. **14** K'irāpáji Tachi Ak'ōre pedee jarapataarāpa jaradap'edaa pimaa, ijāapataarā ak'ipataarāpa āchi juu bidak'āri pi īri. Māga oodak'āri, Tachi Ak'ōre Jaurepa ne-inaa oopiji pimaa k'awaamerā k'āare mimia ooit'ee Tachi Ak'ōre-it'ee. Māga óoji Ak'ōre Jaurepa oopi bīk'a.

15 K'īsíaji mia ūraadade na k'art'a p'ādade māik'aapa t'āripa óoji aide jara bīk'a. Māga ooru pīrā, awaraarāpa ak'īdait'ee pia naawedapema k'āyaara pipiara oomaa bi. **16** K'īra jīp'a óoji Cristopa k'inia bīk'a māik'aapa jaratéeji irua jarapi bīk'a. Chooji māga oo bide k'awa bairā māga oo bīpa, pi Ak'ōre truadee wāit'ee māik'aapa pia jaratee bi ūrirutaarā auk'a wādait'ee, pi k'aurepa Cristode ijāadak'āri.

5

Sāga Timoteo baipia bi ijāapataarā ome

¹ Ijāapataarā t'āidepema chonaapa ne-inaa k'achia ooru pīrā, i|ianáaji. Ma k'āyaara pedeēji iru ome, pichi ak'ōre ome pedeeparik'a. Jōdee, k'ūtrāarā ūráaji pichi īpemaarā ūraak'ajik'a.

² Chōtrāarā ak'ipia bī pichi nawe ak'iparik'a. Māgá ichiaba awēraarā ak'ipia bī pichi īpewēraarā ak'ik'ajik'a, ãra ome k'achia oo-ee.

³ Pia k'aripáji p'ētrāarā ēreerā wēe chitooni. ⁴ Mamīda p'ētrāapa warrarā wa āichak'eerā iru bī pīrā, āchiata naapiara āchideerā ak'idaipia bī Tachi Ak'ōre Ūraade jara bik'a. Māgá āchi nawe wa awela k'aripadai irua āchi k'aripadak'a āchi wari wāk'āri. Ma awara māga oodak'āri, Tachi Ak'ōrepa āchi pia ak'ipari. ⁵ Jōdee p'ētrāa ēreerā wēe k'iripa nípari Tachi Ak'ōrepa k'aripamerā. Åstaawa, p'ārik'ua pida it'aa t'ipari Tachi Ak'ōremaa k'aripamerā. Māgee p'ētrāa k'aripaipia bī. ⁶ Mamīda māgee p'ētrāarā ūk'uruurāpa Tachi Ak'ōre net'aade k'īsiadai k'āyaara, āchia k'iniata oo wāpata. Māgeerā chok'ai p'anī mīda, piudap'edaarāk'api p'anī. Mapa māgeerā k'aripaik'araa bī. ⁷ Jaráji ijāapataarā pi ek'ari p'anīrāmaa oodamerā mia et'ewa jaradak'a. Māga ooruta pīrā, awaraarāpa p'oyaa k'achia pedeeda-e pai tachi ijāapataarā āpite. ⁸ Ijāaparipa ichi ēreerā wa audupiara ichideerā ak'ī-e pīrā, baamaa bī Cristopa k'inia bik'a māik'aapa ijāadak'aa beerā k'āyaara k'achiara bī.

⁹ P'ētrāa t'ī p'ādai naaweda awaraa p'ētrāarā t'ī ome, iru bapata ak'idaipia bī. Māgī p'ētrāa īmik'īra apai ome miak'āi bap'eda, sesenta añodeepa waa iru baipia bī. ¹⁰ Awaraarāpa iru t'ī pia t'o p'anadaipia bī, irua ne-inaa pia oopata

k'aurepa nāgee jīak'a: ichi warrarā pia warida perā; eperāarā pia auteebaida perā; ijāapataarā p'asia chedak'āri, āra biiri siida perā; chupiria chedeerā k'aripada perā; jāgee ne-inaa pia k'īra t'ādoo ooda perā ichi t'āripa.

¹¹ P'ētrāarā sesenta años waide wēe beerā t'ī p'ādaik'araa bī awaraa p'ētrāarā t'ī ome, imik'īra waya k'iniadarii perā māik'aapa miak'āidarii perā, Cristo-it'ee mimiadai k'āyaara. ¹² Māgee p'ētrāarāpa jaradap'eda Cristopa oopi k'inia bik'a oodait'ee, imik'īra ataruta pīrā, Tachi Ak'ōrepa k'īsia p'uapii maa-e pīrā awaraarāpa pedee k'achia jaradai āra āpīte. ¹³ Ma awara, māgee p'ētrāarā k'ooidaadaipata, ne-inaa pia mak'iara ooda-ee. Māgá te chaa chīara āpīte jara nipapata māik'aapa pedeedidaa p'anadairā, ūraa wāpata āchi k'īsiadeepa. Māgá pedee k'achia jaradaik'araa bita jara wāpata. ¹⁴ Maperā mia k'inia bī māgee p'ētrāarā mak'iara chōtrāa-ee p'aniirā, waya miak'āidamerā māik'aapa warra t'odamerā. Māgá mimiadait'ee āchi temāi, āchideerā ak'imaa p'ani misa. Māga oo p'ani pīrā, tachi ijāapataarā k'īra unuamaa iru p'anapataarāpa p'oyaa k'achia pedeeda-e pai tachi āpīte ma p'ētrāarā k'aurepa. ¹⁵ Māgee p'ētrāarā ūk'uruurāpa oo amaa jida Cristopa oopi k'inia bī oodait'ee Satanapa oopi k'inia bik'a.

¹⁶ Waya mia jara bī: Cristode ijāapari ēreerādepema p'ētrāa paraa pīrā, ma ijāapariipa chi p'ētrāa k'aripaipia bī. Pēik'araa bī ijāapataarāmaa k'aripa iidide, ārapa ne-inaa iru p'ani araa-e pai perā audú chok'araarā-it'ee. Ijāapataarāpa ak'idaipia bī p'ētrāarā ēreerā wēe chitooni aupai.

Sāga ijāapataarā chonaarā ak'idaipia bi

¹⁷ Ijāapataarā chonaarā waaweedaipia bi māik'aapa p'aadaipia bi āchi jua ek'ari p'anii'rā pia ak'idak'āri māik'aapa k'aripadak'āri. Waapiara p'aadaipia bi awaraa ijāapataarā ak'ipataarā k'āyaara, Tachi Ak'ōrepa jara pēida jarateedak'āri māik'aapa ijāapataarā ūraadak'āri. ¹⁸ Tachi Ak'ōre ūraa p'ādade jara bi:

'P'ak'a it'ai jīnāati trigo t'iamaa bak'āri. Ita-aria k'opiti.' *(Dt 25.4)*

Ichiaba awara āi jara bi:

'Mimiaparipa p'arat'a ataipia bi chi poro waibia juadepema.' *(Lc 10.7)*

¹⁹ Eperāpa ijāapataarā ak'ipari imiateeru pīrā, ijāanāati māgipa jara bi. Jīp'a ma pedee ak'idaipia bi eperāarā omé wa ūpee auk'a jararuta pīrā.

²⁰ Mamīda ijāapataarā ak'ipataarā k'achiade baai jōnaruta pīrā, jōmaarā taide i'triak'ōji. Māgā awaraarāpa ne-inaa k'achia ooda-e pait'ee waaweeepā.

²¹ Tachi Ak'ōre k'īrapite māik'aapa Jesucristo k'īrapite, angeleerā jirit'erada k'īrapite paara, mia jara bi: óoji mia et'ewa jaradak'a. Mamīda pichi k'inia aba pipiara ak'ināaji awaraa k'āyaara.

²² K'īrak'aupai ijāapari audú isapai awara bii ijāapataarā ak'ipari mimia-it'ee. Ma-it'ee pi jua bii naaweda māgí ìri, iru bapata pia ak'ipia bi. Iru ne-inaa k'achiade ni pīrā, awaraarāpa iru āpite k'achia pedeedai māik'aapa pi āpite auk'a māgadai, irua oopata pia pia ak'ii jīk'aapa. Mapa maarepida ne-inaa k'achia oonāaji. Ichita óoji Cristopa oopi bik'a.

23 Pania aupai toik'araa bi. Pi ip'ii k'ayaa bapari perā, ichiaba vino ma-āri toipia bi bi p'irapiamaapa.

24 Jõmaarāpa k'awa p'anī eperāarā ūk'uruurāpa ne-inaa k'achia oopata, tau taawa oopata perā. Taarā-e nide pia k'awaai māgeerāpa oopata māik'aapa āchi jirit'era-e pait'ee ijāapataarā ak'ipari mimia-it'ee. Jõdee, awaraa eperāarā p'anapata ewaa ak'ik'āri, t'āri pia pik'a p'anī. Mamīda taarā pak'āri, pia k'awaa atai āchia ne-inaa k'achia mera oopata māik'aapa āchi jida jirit'era-e pait'ee ma mimia-it'ee. **25** Māgā ichiaba taarā-ee eperāarā ūk'uruurāpa ne-inaa pia oopata k'awaai, tau taawa oopata perā. Mamīda ne-inaa pia mera ooruta pīida, taarā-ee pia māga k'awaa atai, Tachi Ak'ōre Jaurepa k'awaapiit'ee perā. Māgeerāta jirit'eraipia bi ma mimia-it'ee.

6

Esclavoorā sāga p'anadaipia bi

1 Esclavo Cristode ijāa bi pa chipari waaweeipia bi, ichi k'aurepa ijāadak'aa beerāpa ik'achia pedeenaadamerā Tachi Ak'ōre āpite māik'aapa taipa jarateedap'edaade. **2** Chipari ichiaba Cristode ijāa bi pīrā, ma esclavopa k'īsiaik'araa bi oo-e pait'ee jōma chiparipa oopi bīk'a, ichi īpema perā Cristo k'aurepa. Ma k'āyaara audupiara t'āripa ooipia bi chiparipa oopi bīk'a iru k'aripait'ee māik'aapa ak'ipiit'ee iru k'inia iru bi Cristo k'ap'ia pari. Ma jōma jara aupada jāpema ijāapataarāmaa jaratēji māik'aapa ūráaji māga oodamerā.

*Seewa jarateepataarā māik'aapa p'arat'a audú
ata k'inia p'anīirā*

³ Timoteo, abaapa jarateeru pīrā Tachi Waibia Jesucristopa pedee wāara jarateeda awara maa-e pīrā iru jīrit'eradaarāpa jaratee p'ani awara, māgipa ooamaa bī Tachi Ak'ōrepa k'inia bīk'a. ⁴ Jāgee eperā audua bī māik'aapa wāara maarepida k'awa-e bī. Aupedeei awaa bapari Ak'ōre Ūraade pedee jara k'inia bī k'aurepa māik'aapa ichi t'āridepai k'achia k'īsiapari. Ichi jaratee bī k'aurepa ijāapataarā k'īraunuamāa para beepari; k'īraupik'a para beepari; ik'achia pedee para beepari māik'aapa chīara pedee ijāada-e para beepari. ⁵ Ichi māik'aapa ichi jīak'aarā k'īisia k'awada-ee p'ani. Jīp'a aupedee k'inia p'ani, Tachi Ak'ōre wāarata waa k'awa k'iniada-e p'anadairā. Jara wāpata "taita ijāa p'anida" apata, p'arat'a ata k'inia p'anadairā ãchia jaratee p'ani pari.

⁶ Jōdee Cristode wāara ijāapataarā nāga p'anapata: t'āri o-īa; k'āiwee; awaraarā k'inia iru p'anapata. P'arat'a iru p'ani jida wa wēe p'ani piñida, auk'a t'āri o-īa p'anapata. ⁷ Tachi t'odak'āri, maarepida net'aa wēe t'ojida māik'aapa waya māga p'anadait'ee piudak'āri. ⁸ Maperā ne-inaa k'opari māik'aapa p'aru jīpari iru p'ani pīrā, tachi ijāapataarā t'āri o-īa p'anadait'ee. ⁹ Mamīda eperāarā ūk'uru, audú p'arat'a ata k'iniapa, k'īisia k'awa-eedaipata māik'aapa k'achiade baaipata. Maap'eda bigi p'oyaa lazodeepa uchia-e bīk'a, māga pik'a āra ma k'achiadeepa p'oyaa uchiada-e p'aneepata. Māgapī eperāarā atua wāpata. ¹⁰ Mapa chi audú p'arat'a ata k'inia bīpa k'achia k'īra

t'ādoode baaiit'ee. Wāara, p'arat'a ata k'iniapa ūk'uru ijāapataarāpa paara Cristode waa ijāa k'iniada-e. Māirā k'isia p'ua p'anapata māik'aapa āchi t'āride mia chitooni, k'achiade baaidap'edaa perā.

Pablopā t'ēe ūraada Timoteomaa

11 Timoteo, oonáaji māirāpa oopatak'a, Tachi Ak'ōrepa pi jirit'erada perā ichi-it'ee. Jīp'a óoji Cristopa oopi bik'a, irude wāara ijāa bairā. Chóoji Tachi Ak'ōrepa jara pēida k'awa bide māik'aapa t'āri pia ma wāarata jaratéeji āramaa. Ara k'inia iru báji Tachi Ak'ōrepa ãra k'inia iru bik'a. **12** Ara chōoparipa jiriparik'a p'oyaait'ee, māga pik'a jiriji pipiara ijāapariit'ee Cristode māik'aapa oopariit'ee irua oopi bik'a, ijāapari perā māga oop'eda ichita bapariit'ee Tachi Ak'ōre truade. Ma-it'eeta Tachi Ak'ōrepa pi jiriji, eperārā choc'ara nībi taide waawee-ee jarak'āri pi Cristode ijāa bi. **13** Frá mia na ūraa jarait'ee Tachi Ak'ōre k'īrapite. Irua ne-inaa jōmaweda choc'ai bapipari. Ichiaba nāga jarait'ee Jesucristo k'īrapite. Irua Poncio Pilatomaa waawee-ee pedeeji. **14** Nejōmaata óoji mia pimaa jaradak'a. Māga oo bi misa, parā ijāapataarā t'āide t'īupináaji k'isia awara wa jarateeru awara apida. Chóoji māga oo nībide Tachi Waibia Jesucristo waya cheru misa na eujādee. Māgá apidaapa pi itriada-e pai. **15** Tachi Ak'ōre Waibiapa iru pēi k'inia bak'āri, cheit'ee. Tachi Ak'ōre aupai t'āri piara bi māik'aapa jōmaarā k'āyaara waibiara bi; jōmaweda reyrā k'āyaara māik'aapa jōmaweda na p'ek'au eujādepemaarā poro waibiarā k'āyaara.

16 Iru aupai ichita bapari. Apida iru k'ait'a wāda-e pai, iru k'īra wāree īdaa chooda-e pai perā. Mapa apidaapa iru unuda-e pai. ¡Tachi Ak'ōre k'īra wāree! Jōmaweda iru jua ek'ari ichita p'anadait'ee. ¡Amén!

Ūraa ijāapataarā p'arat'ara beerā-it'ee

17 Jaráji p'arat'ara beerāmaa na p'ek'au eujāde māgá p'arat'ara p'aní misa, k'īsianaadamerā āchi pipiara p'aní awaraarā k'āyaara. Ichiaba jaráji ijāadai k'āyaara āchi ne-inaa k'īra t'ādoo jōparide, ijāadamerā Tachi Ak'ōrede, iru jōk'aa perā. ¡Iru t'āri pia bapari perā tachi ome, teepari jōma tachia iru p'aní o-īa p'anadamerā! **18** Maperā jaráji āramaa t'āri pia teedamerā awaraarāmaa māik'aapa t'āripa ne-inaa pia oodamerā awaraarā k'aripait'ee. **19** Māga ooruta pīrā, t'ēepai ne-inaa pipiara iru p'anadait'ee p'arat'a k'āyaara. ¡Ichita p'anapataadait'ee Tachi Ak'ōre ome māik'aapa iru p'anadait'ee jōmaweda irua k'īsia iru bī ichideerā-it'ee!

20 Timoteo, jīaji Tachi Ak'ōrepā wāarata pīmaa jara pēida. Ūrināaji jā pariatua pedee wāpataarā, āchi k'īsiadeepa seewa jarateepata perā. “K'īsia k'awaa p'anida” a p'aní. Mamīda māga p'aní-e. **21** K'īsia k'awaa p'anadai k'āyaara, Tachi Ak'ōrepā wāarata jara pēidade ijāa amaa p'aní, awaraa k'īsiade ijāa k'inia p'anadairā.

Mia k'inia bī Tachi Ak'ōrepā pī pia ak'i bapari-imerā māik'aapa nejōmaade k'aripamerā.

Māgapai paji.

**Tachi ak'õre pedee
New Testament in Epena (CO:sja:Epena)**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Epena

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Epena

sja

Colombia

Copyright Information

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Epena

© 2005, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

xx

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

1e08d4cb-71aa-5440-b08f-b522fabb6441